

Suvestinė redakcija nuo 2004-05-01 iki 2010-05-13

Isakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [20-518](#), i. k. 1002330ISAK00000061

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL VAISIŲ SULČIŲ IR PANAŠIŲ PRODUKTŲ TECHNINIO REGLAMENTO
PATVIRTINIMO**

2000 m. vasario 29 d. Nr. 61

Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1076 „Dėl Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė *acquis* priėmimo programa) teisės derinimo priemonių ir *acquis* įgyvendinimo priemonių 1999 metų planų patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [83-2473](#)) patvirtintą Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė *acquis* priėmimo programa) teisės derinimo priemonių 1999 metų planą (priemonių kodai 3.1.2.2-T-A7 ir 3.1.2.2-T-A8),

1. T v i r t i n u Vaisių sulčių ir panašių produktų techninį reglamentą (pridedama).
2. Nustatau, kad Vaisių sulčių ir panašių produktų techninio reglamento nuostatos taikomos nuo 2002 m. sausio 1 d.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

EDVARDAS MAKELIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2000 m. vasario 29 d. įsakymu Nr. 61
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2003 m. spalio 24 d. įsakymo Nr. 3D-455
redakcija)

VAISIŲ SULČIŲ IR PANAŠIŲ PRODUKTŲ TECHNINIS REGLAMENTAS

Vaisių sulčių ir panašių produktų techninis reglamentas (toliau – Reglamentas) parengtas pagal Europos Tarybos 2001 m. gruodžio 20 d. direktyvą 2001/112/EB dėl vaisių sulčių ir tam tikrų panašių produktų, skirtų žmonių mitybai.

I. TAIKYMO SRITIS

1. Šis Reglamentas taikomas šiems į rinką tiekiamiems produktams:
 - 1.1. vaisių sultims;
 - 1.2. koncentruotoms vaisių sultims;
 - 1.3. išgarintoms vaisių sultims (vaisių sulčių milteliams);
 - 1.4. vaisių nektarams.

II. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAI

2. Šiame Reglamente vartojami produktų apibūdinimai:

2.1. Vaisių sultys – galintis fermentuotis, bet nesusifermentavęs produktas, gautas iš sveikų, prinokusių, šviežių arba atšaldytų, vienos ar daugiau sumaišytų rūšių vaisių, turintis spalvą, kvapą ir skonį, būdingą sultims tų vaisių, iš kurių jis pagamintas. Aromatas, minkštumas ir plėvelinės skiltelių pertvaros, atskirti iš vaisių, sulčių gamybos metu gali būti vėl sudėti atgal.

Citrusinių vaisių sultys privalo būti išspaustos iš vidinio vaisiaus sluoksnio (endokarpinės dalies), tačiau žaliųjų citrinų (citrinų rūšis) sultys, taikant tam tikrą technologiją, gali būti spaudžiamos iš viso vaisiaus.

Vaisių sultys iš koncentrato – produktas, gautas grąžinant į koncentruotas vaisių sultis vandenį, ekstrahuotą iš sulčių jas koncentruojant, ir aromatą, o prireikus – vaisių minkštumą ir plėvelines skiltelių pertvaras, kurie buvo pašalinti iš sulčių, tačiau gamybos metu sudėti į jas arba į kitas tos pačios rūšies vaisių sultis.

Pridedamas vanduo turi būti atitinkamos cheminės, mikrobiologinės ir juslinės charakteristikos, kad garantuotų pagrindines sulčių savybes.

2.2. Koncentruotos vaisių sultys – produktas, gautas iš vienos ar daugiau rūšių vaisių sulčių, iš kurių fiziniu būdu pašalintas tam tikras vandens kiekis. Jei produktas skirtas tiesiogiai vartoti, iš sulčių turi būti pašalinta mažiausiai 50 % vandens.

2.3. Dehidratuotos vaisių sultys (vaisių sulčių milteliai) – produktas, gautas iš vienos ar daugiau rūšių vaisių sulčių, fiziniu būdu pašalinus beveik visą jose esantį vandenį.

2.4. Vaisių nektaras – galintis fermentuotis, bet nesusifermentavęs produktas, gautas pridėdamas vandens ir cukrų ir/arba medaus į šio Reglamento 2.1, 2.2 ir 2.3 punktuose apibūdintus produktus, į vaisių tyrę arba tų produktų mišinį, tačiau tas produktas privalo atitikti šio Reglamento 1 priedo reikalavimus.

Leidžiama pridėti cukrų ir/ar medaus iki 20 % galutinio produkto masės. Jei vaisių nektarai gaminami be cukraus arba sumažintos energinės vertės, cukrūs gali būti pakeičiami visiškai arba iš dalies saldikliais pagal Lietuvos higienos normą *HN 53:1998 Leidžiami vartoti maisto priedai* (Žin., 1999, Nr. [3-76](#)).

Nektarų gamyboje gali būti naudojami vaisiai, išvardyti šio Reglamento 1 priedo II ir III dalyse, ir abrikosai – atskirai arba sumaišyti kartu, nepridedant cukraus, medaus ir/ar saldiklių.

III. ŽALIAVŲ APIBŪDINIMAI

3. Šiame Reglamente nurodytų žaliavų apibūdinimai:

3.1. Vaisiai – visi vaisiai. Šiame Reglamente pomidorai nelaikomi vaisiais.

3.2. Vaisių tyrė – galintis fermentuotis, bet nesusifermentavęs produktas, gaunamas pertrinant per sietą luptų arba neluptų vaisių valgomąją dalį, neatskiriant sulčių.

3.3. Koncentruota vaisių tyrė – produktas, gautas iš vaisių tyrės fiziniu būdu pašalinus tam tikrą vandens kiekį.

3.4. Cukrūs:

3.4.1. skirti gaminti vaisių nektarus: pusbaltis cukrus, cukrus arba baltas cukrus, labai baltas cukrus, cukraus tirpalas, invertuotojo cukraus tirpalas, invertuotojo cukraus sirupas, gliukozės sirupas, sausas gliukozės sirupas, dekstrozė ar bevandenė dekstrozė, dekstrozė ar dekstrozės monohidratas, fruktozė, kurie turi atitikti Cukraus, skirto žmonėms vartoti, techninio reglamento, patvirtinto žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 368 (Žin., 2000, Nr. [110-3541](#)), reikalavimus, fruktozės sirupas, cukrūs, ekstrahuoti iš vaisių;

3.4.2. skirti gaminti vaisių sultis iš koncentrato: cukrūs, apibūdinti šio Reglamento 3.4.1 punkte, išskyrus cukrus, ekstrahuotus iš vaisių;

3.4.3. skirti gaminti vaisių sultis: cukrūs, apibūdinti šio Reglamento 3.4.2 punkte ir turintys mažiau nei 2 % vandens.

3.5. Medus, atitinkantis Medaus techninio reglamento, patvirtinto žemės ūkio ministro 2003 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. 3D-333 (Žin., 2003, Nr. [81-3714](#)), reikalavimus.

3.6. Vaisių minkštimas arba plėvelinės skiltelių pertvaros – produktai, gauti iš tos pačios rūšies vaisių valgomųjų dalių, neatskiriant sulčių. Citrusinių vaisių minkštimas yra plėvelinės skiltelių pertvaros su vaisiaus vidinio sluoksnio sulčių maišeliais.

IV. LEIDŽIAMOS SUDEDAMOSIOS DALYS

4. Į produktus, apibūdintus šio Reglamento 2.1–2.4 punktuose, leidžiama pridėti vitaminų ir mineralinių medžiagų.

5. Aromatas, vaisių minkštimas ir plėvelinės skiltelių pertvaros, gražinami į vaisių sultis, privalo būti atskirti iš tų pačių sulčių gamybos metu, tuo tarpu aromatas, vaisių minkštimas ir plėvelinės skiltelių pertvaros, gražinami į vaisių sultis, pagamintas iš koncentrato, gali taip pat būti ir iš kitų tos pačios rūšies vaisių sulčių.

6. Vyno rūgšties druskos gali būti gražinamos tik į vynuogių sultis.

7. Į produktus, nurodytus šio Reglamento 2.1–2.3 punktuose, išskyrus kriaušių arba vynuogių sultis, leidžiama pridėti cukraus, kurio kiekis, išreikštas sausąja medžiaga, būtų:

7.1. rūgštumui sureguliuoti – ne daugiau kaip 15,0 g/l sulčių;

7.2. pasaldinti – ne daugiau kaip 150 g/l sulčių, su sąlyga, kad bendrasis cukraus kiekis, pridėtas tiek rūgštumui reguliuoti, tiek saldinti, neviršytų 150 g/l sulčių.

8. Produktų, nurodytų šio Reglamento 2.1–2.4 punktuose, rūgštumui sureguliuoti leidžiama pridėti citrinų sulčių ir/arba koncentruotų citrinų sulčių iki 3 g/l sulčių, išreiškiant jas bevandene citrinų rūgštimi.

9. Į visus produktus leidžiama pridėti anglies dioksido.

10. Draudžiama į tas pačias vaisių sultis dėti kartu cukrų ir koncentruotas arba nekoncentruotas citrinų sultis, arba pagal Lietuvos higienos normos *HN 53:1998 Leidžiami vartoti maisto priedai* leidžiamų rūgštingumą reguliuojančių medžiagų.

V. LEIDŽIAMAI APDOROJIMO BŪDAI IR MEDŽIAGOS

11. Pagal šį Reglamentą leidžiami apdorojimo būdai ir medžiagos:

11.1. Mechaniniai ekstrahavimo procesai.

11.2. Įprastiniai fiziniai procesai, tarp jų srautinis valgomosios vaisių, išskyrus vynuoges, dalies ekstrahavimas (difuzija), gaminant koncentruotas vaisių sultis, su sąlyga, kad tokiu būdu gautos koncentruotos vaisių sultys atitinka šio Reglamento 2.1 punkto reikalavimus.

11.3. Vynuogių sultis, gautas iš sulfituotų vynuogių, leidžiama desulfituoti fizinėmis priemonėmis su sąlyga, kad bendras sieros dioksido kiekis galutiniam produkte neviršija 10 mg/l.

11.4. Pektolitiniai, proteolitiniai, amilolitiniai fermentai, valgomoji želatina, taninai, bentonitas, silicio aerogelis, medžio anglis.

11.5. Chemiškai inertiški filtravimo priedai ir nusodinimo agentai (pvz., perlitas, plautas diatomitas, celiuliozė, netirpusis poliamidas, polivinilpolipirolidinas, polistirolis), kurie atitinka Lietuvos higienos normos *HN 16:2001 Medžiagos ir gaminiai, besiliečiantys su maistu* (Žin., 2002, Nr. [28-1010](#)) nuostatas.

11.6. Chemiškai inertiški absorbcijos priedai, kurie atitinka Lietuvos higienos normos *HN 16:2001 Medžiagos ir gaminiai, besiliečiantys su maistu* nuostatas ir naudojami siekiant sumažinti limonoido ir naringino kiekį citrinų sultyse nepaveikiant limonoidinių glikozidų, rūgšties, cukrų (tarp jų oligosacharidų) arba mineralinių medžiagų kiekio.

VI. SAUGOS REIKALAVIMAI

12. Šio Reglamento 2.1–2.4 punktuose nurodyti produktai neturi kelti grėsmės žmonių sveikatai, mikrobinis užterštumas turi atitikti reikalavimus, nurodytus Lietuvos higienos normoje *HN 26:1998 Maisto žaliavos ir produktai. Didžiausias leidžiamas mikrobino užterštumo lygis* (Žin., 1998, Nr. [99-2753](#)).

13. Šio Reglamento 2–5 punktuose nurodyti produktai turi būti gaminami, laikomi, gabenami ir parduodami laikantis reikalavimų, nurodytų Lietuvos higienos normoje *HN 15:2003 Maisto higiena* (Žin., 2003, Nr. [70-3205](#)).

14. Šiame Reglamente nurodytiems produktams gaminti naudojami maisto priedai turi atitikti Lietuvos higienos normos *HN 53:1998 Leidžiami vartoti maisto priedai* reikalavimus.

15. Tara turi atitikti reikalavimus, nurodytus Lietuvos higienos normoje *HN 16:2001 Medžiagos ir gaminiai, besiliečiantys su maistu*.

16. Teršalų ir pesticidų likučiai neturi viršyti koncentracijų, nurodytų Lietuvos higienos normoje *HN 54:2001 Maisto produktai. Didžiausios leidžiamos teršalų ir pesticidų likučių koncentracijos* (Žin., 2002, Nr. [34-1269](#)).

VII. ŽENKLINIMAS

17. Šio Reglamento 2.1–2.4 punktuose nurodyti produktai ženklinami vadovaujantis Lietuvos higienos normos *HN 119:2002 Maisto produktų ženklavimas* (Žin., 2003, Nr. [13-530](#)) reikalavimais kitų Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų nuostatomis bei šiais reikalavimais:

17.1. Šio Reglamento 2.1–2.4 punktuose nurodytų produktų pavadinimai privalo būti taikomi prekyboje tik šiame Reglamente išvardytiems produktams. Kaip alternatyva šio Reglamento 2.1–2.4 punktuose nurodytiems produktų pavadinimams šio Reglamento 2 priede yra pateiktas ypatingų žyminių sąrašas. Šie žyminiai gali būti vartojami tik šio Reglamento 2 priede nurodyta kalba ir sąlygomis.

17.2. Jei produktas pagamintas iš vienos rūšies vaisių, žodis „vaisių“ keičiamas tos vaisių rūšies pavadinimu.

17.3. Produktams, pagamintiems iš dviejų ar daugiau rūšių vaisių, pavadinimai turi būti papildyti naudotų vaisių sąrašu mažėjančia tvarka pagal naudotų vaisių sulčių ar tyrių tūrį. Naudojant produktų rūgštumui sureguliuoti citrinų sultis, jų nereikia nurodyti pavadinime. Jeigu produktai pagaminti iš trijų ar daugiau rūšių vaisių, vaisių pavadinimus galima pakeisti žodžiais „kelių rūšių vaisiai“ ar panašia formuluote arba nurodyti naudotų vaisių rūšių skaičių.

17.4. Vaisių sulčių, kurios buvo pasaldintos cukrumi, prekinis pavadinimas turi būti papildytas žodžiu „pasaldintos“ arba „ pridėta cukraus“ ir po šių žodžių privalo būti nurodytas

maksimalus pridedamo cukraus kiekis, apskaičiuotas sausosiomis medžiagomis ir išreikštas gramais viename litre.

17.5. Vandens, naudojamo atskiesti koncentruotoms sultims iki jų pradinės būklės, nurodyti sudedamųjų dalių sąraše nebūtina.

17.6. Būtina nurodyti, kad į vaisių sultis pridėta vaisių minkštimo ar plėvelinių skiltelių pertvarų, kaip nurodyta šio Reglamento 5 punkte.

17.7. Vaisių sulčių mišiniams ir vaisių sultims iš koncentrato bei vaisių nektarui, kurie yra gaunami vien tikrai arba iš dalies iš vieno arba kelių koncentruotų produktų, etiketėje turi būti žodžiai „pagamintos iš koncentrato(-ų)“ arba „pagamintos iš dalies koncentrato (-ų)“. Ši informacija privalo būti įrašyta greta gaminio pavadinimo aiškiai įžiūrimomis raidėmis ir privalo ryškiai išsiskirti iš fono.

17.8. Vaisių nektarų etiketėse privalo būti nurodytas mažiausias vaisių sulčių, vaisių tyrės ar jų mišinio kiekis: „Mažiausias vaisių kiekis.....%“. Šie žodžiai privalo būti tame pačiame matymo plote kaip ir produkto pavadinimas.

17.9. Koncentruotų sulčių, nurodytų šio Reglamento 2.2 punkte ir skirtų ne galutiniam vartotojui, etiketėje turi būti informacija apie pridėtą cukrų ir jo kiekį arba citrinų sultis, arba rūgštingumą reguliuojančią medžiagą, kurią leidžia naudoti Lietuvos higienos norma *HN 53:1998 Leidžiami vartoti maisto priedai*. Ši informacija pasirinktinai gali būti ant pakuotės arba etiketėje, arba lydima jame dokumente.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-455](#), 2003-10-24, *Žin.*, 2003, Nr. 101-4564 (2003-10-29), i. k. 1032330ISAK003D-455

SPECIALIEJI REIKALAVIMAI VAISIŲ NEKTARAMS

Vaisių nektarai, pagaminti iš:	Minimalus sulčių ir/ar tyrės kiekis % nuo gatavo produkto masės
1. Vaisių, kurių natūralios sultys yra neskanios:	
Valgomosios pasifloros (<i>Pasiflora edulis</i>)	25
Quito naranjillos (<i>Solanum quitoense</i>)	25
Juodieji serbentai	25
Baltieji serbentai	25
Raudonieji serbentai	25
Agrastai (<i>Gooseberries</i>)	30
Šaltalankio uogos (<i>Hippophae</i>)	25
Dygiosios slyvos	30
Slyvos	30
Kvečiai (<i>Quetsches</i>)	30
Šermukšnio uogos (<i>Rowanberries</i>)	30
Erškėtuogės (<i>Rosa sp. uogos</i>)	40
Rūgščiosios vyšnios	35
Kitos vyšnios	40
Mėlynės	40
Šeivamedžio uogos	50
Avietės	40
Abrikosai	40
Braškės (žemuogės)	40
Gervuogės (<i>Mulberries</i>)	40
Spanguolės	30
Cidonijos	50
Citrinos ir žaliosios citrinos	25
Kiti šiai kategorijai priklausantys vaisiai	25
2. Mažai rūgščių, mėsingų ar labai aromatingų vaisių, kurių natūralios sultys yra neskanios:	
Mangai	25
Bananai	25
Gvajavos	25
Melionmedžio vaisiai (<i>Papayas</i>)	25
Ličiai (<i>Lychees</i>)	25
Azerolės (<i>Neapolitan medlars</i>)	25
Dygliuotosios anonos (<i>Annona muricata</i>)	25
Akytosios anonos (<i>Annona reticulata</i>)	25
Žvynuotosios anonos	25
Granatai	25
Ispaniškosios slyvos (<i>Spondia purpurea</i>)	25
<i>Spondia tuberosa aroda</i>	25
Kiti šiai kategorijai priklausantys vaisiai	25

3. Vaisių, kurių natūralios sultys yra skanios:

Obuoliai	50
Kriaušės	50
Persikai	50
Citrusiniai vaisiai, išskyrus citrinas ir žaliąsias citrinas	50
Ananasai	50
Kiti šiai kategorijai priklausantys vaisiai	50

YPATINGI ŠIO REGLAMENTO II SKYRIUJE IŠVARDYTŲ PRODUKTŲ ŽYMINIAI

- (a) „Vruchtendrank“ – vaisių nektarams;
- (b) „Süßmost“, kuris gali būti naudojamas tikrai kartu su produkto pavadinimais „Fruchtsaft“ arba „Fruchtnektar“:
 - vaisių nektarui, gautam vien tikrai iš vaisių sulčių, koncentruotų vaisių sulčių arba šių produktų mišinio, kai tie produktai, būdami natūralios būklės, yra neskanūs dėl savo didelio natūralaus rūgštingumo;
 - vaisių sultims, gautoms iš kriaušių, prireikus pridėjus obuolių, tačiau ne pridėjus cukraus;
- (c) „succo e polpa“ arba „sumo e polpa“ – vaisių nektarams, gautiems išimtinai iš vaisių tyrės ir/arba koncentruotos vaisių tyrės;
- (d) „aeblemust“ – obuolių sultims, į kurias ne pridėta cukraus;
- (e) – „sur ... saft“ kartu su naudotų vaisių pavadinimu (danų kalba) – sultims, į kurias ne pridėta cukraus ir kurios yra pagamintos iš juodųjų serbentų, vyšnių, raudonųjų serbentų, baltųjų serbentų, aviečių, braškių ar šeivamedžio uogų,
 - „sød ... saft“ arba „sødet ... saft“ kartu su naudotų vaisių pavadinimu (danų kalba) – sultims, kurios yra pagamintos iš šių vaisių ir į kurias yra pridėta 200 g cukraus vienam litrui;
- (f) „äpplemust“ – obuolių sultims, į kurias ne pridėta cukraus;
- (g) „mosto“ – vynuogių sulčių sinonimas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-455](#), 2003-10-24, Žin., 2003, Nr. 101-4564 (2003-10-29), i. k. 1032330ISAK003D-455

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. vasario 29 d. įsakymo Nr. 60 "Dėl Džemų ir panašių produktų techninio reglamento patvirtinimo" ir 2000 m. vasario 29 d. įsakymo Nr. 61 "Dėl Vaisių sulčių ir panašių produktų techninio reglamento patvirtinimo" pakeitimo